

26TH LATIN SUMMER SCHOOL

13th-17th JANUARY 2020

Eastern Avenue Building, University of Sydney

LEVEL 4iii

Instructor: Bob Cowan

“The *Ars Poetica* is perhaps Horace’s most influential work, but also his hardest to appreciate. Its authority and influence on subsequent theories of literary criticism are matched only by Aristotle’s *Poetics*, but it is difficult to balance its status as a treatise on poetics with its being a poem and a letter. The presence of the addressees in the letter, (probably) L. Calpurnius Piso and his two sons, is faint and Horace rarely exploits features of epistolary form as he had in *Epistles* 1. According to the ancient commentator, Porphyrio, Horace drew on a work by one Neoptolemus of Bithynia and, though this cannot ultimately be proven, it certainly belongs to a long tradition of literary criticism and demands to be read in that context as much as in that of Horace’s other satiric works. Its subject-matter ranges widely, taking in issues such as unity, structure, the role of the poet in society, and an extensive discussion of the history and nature of drama.

“No summary can do it justice and it is best appreciated by being read. Yet some remarks can be made about its overall character. It is a conservative work, privileging decorum and canons of acceptable taste over what others might consider the exuberance and energy of baroque fantasy and radical innovation. The famous opening image of the painting with the head of a woman, the neck of a horse, and the tail of a fish is explicitly meant to be absurd and risible, but such iconoclastic hybrids might well appear attractively bizarre to tastes different from Horace’s. We might detect yet again in Horace’s aesthetics a parallel to the ethics and politics of his earlier *Satires* and *Epistles*, where moderation and the avoidance of extremes is the ideal, an ideal which might also be interpreted as a reluctance to step out of line and cause offence. But before the *Ars Poetica* begins to sound dry and severe, it is also important to stress how close to the spirit of satire it remains, with its exuberant language and imagery, its unexpected and striking transitions, and above all its mordantly ironic tone. This last feature is perhaps best experienced in the astonishing conclusion to the poem (and probably to Horace’s entire *oeuvre*) with the depiction of the mad poet, being teased by children, falling down wells, like Empedocles jumping into Mount Etna, and finally embracing the reader in a bear hug at a recitation and refusing to let him go. One last time Horace tells the truth while laughing as he depicts this crazed behaviour of the ‘wrong’ sort of poet at the very moment when he himself—decorously and sanely—lets his reader go.”

(quoted from pp. xxvi-xxvii of my own introduction to John Davie’s Oxford Worlds Classics translation of the *Satires* and *Epistles* (including the *Ars Poetica*).

I look forward to reading this oft-cited but rarely read classic with you in January.

Commentaries:

Brink, C. O. (ed.) *Horace on Poetry II: The Ars Poetica* (Cambridge, 1971).

Rudd, N. (ed.) *Horace: Epistles. Book II and Epistle to the Pisones ('Ars poetica')*, (Cambridge, 1989).

Overviews:

Kilpatrick, R. S., *The Poetry of Criticism: Horace, Epistles II and Ars poetica* (Edmonton, 1990).

Laird, A. ‘The *Ars Poetica*, in Harrison, S.J. (ed.) *The Cambridge Companion to Horace* (Cambridge, 2007), 132-143.

Russell, D. A., ‘*Ars poetica*’, in Costa (ed.) *Horace*, 113-134 = A. Laird (ed.) *Oxford readings in ancient literary criticism* (Oxford, 2006), 325-45.

The 2014 issue of *Materiali e Discussioni (MD)* was devoted to the *Ars Poetica* and includes interesting articles by Philip Hardie, Michèle Lowrie, and others.

There is also a brand-new book-length study of the *AP* due out in November 2019:

Ferriss-Hill, Jennifer, *Horace’s Ars Poetica Family, Friendship, and the Art of Living* (Princeton, 2019).

Monday

Humano capiti ceruicem pictor equinam
iungere si uelit et uarias inducere plumas
undique conlatis membris, ut turpiter atrum
desinat in piscem mulier formosa superne,
spectatum admissi risum teneatis, amici? 5
credite, Pisones, isti tabulae fore librum
persimilem, cuius, uelut aegri somnia, uanae
fingentur species, ut nec pes nec caput uni
reddatur formae. 'pictoribus atque poetis
quidlibet audendi semper fuit aequa potestas.' 10
scimus, et hanc ueniam petimusque damusque uicissim;
sed non ut placidis coeant inmitia, non ut
serpentes auibus gementur, tigribus agni.
inceptis grauibus plerumque et magna professis
purpureus, late qui splendeat, unus et alter 15
adsuitur pannus, cum lucus et ara Dianae
et properantis aquae per amoenos ambitus agros
aut flumen Rhenum aut pluuius describitur arcus;
sed nunc non erat his locus. et fortasse cupressum
scis simulare: quid hoc, si fractis enatat exspes 20
nauibus, aere dato qui pingitur? amphora coepit
institui: currente rota cur urceus exit?
denique sit quoduis, simplex dumtaxat et unum.
maxima pars uatum, pater et iuuenes patre digni,
decipimur specie recti: breuis esse laboro, 25
obscurus fio; sectantem leuia nerui
deficiunt animique; professus grandia turget;
serpit humi tutus nimium timidusque procellae:
qui uariare cupit rem prodigialiter unam,
delphinum siluis adpingit, fluctibus aprum: 30
in uitium ducit culpae fuga, si caret arte.
Aemilium circa ludum faber imus et unguis
exprimet et mollis imitabitur aere capillos,
infelix operis summa, quia ponere totum
nesciet: hunc ego me, si quid componere curem, 35
non magis esse uelim quam naso uiuere prauo,
spectandum nigris oculis nigroque capillo.
sumite materiam uestris, qui scribitis, aequam
uiribus et uersate diu, quid ferre recusent,
quid ualeant umeri. cui lecta potenter erit res, 40
nec facundia deseret hunc nec lucidus ordo.
ordinis haec uirtus erit et uenus, aut ego fallor,

ut iam nunc dicat iam nunc debentia dici,
 pleraque differat et praesens in tempus omittat. 46
 in uerbis etiam tenuis cautusque serendis 46
 hoc amet, hoc spernat promissi carminis auctor. 45
 dixeris egregie, notum si callida uerbum 47
 reddiderit iunctura nouum. si forte necesse est
 indicatiis monstrare recentibus abdita rerum et
 fingere cinctutis non exaudita Cethegis, 50
 continget dabiturque licentia sumpta pudenter,
 et noua fictaque nuper habebunt uerba fidem, si
 Graeco fonte cadent parce detorta. quid autem
 Caecilio Plautoque dabit Romanus ademptum
 Vergilio Varioque? ego cur, acquirere pauca 55
 si possum, inuideor, cum lingua Catonis et Enni
 sermonem patrium ditauerit et noua rerum
 nomina protulerit? licuit semperque licebit
 signatum praesente nota producere nomen.
 ut siluae foliis pronos mutantur in annos, 60
 prima cadunt: ita uerborum uetus interit aetas,
 et iuuenum ritu florent modo nata uigentque.
 debemur morti nos nostraque: siue receptus
 terra Neptunus classes Aquilonibus arcet,
 regis opus, sterilisue diu palus aptaque remis 65
 uicinas urbes alit et graue sentit aratrum,
 seu cursum mutauit iniquum frugibus amnis
 doctus iter melius: mortalia facta peribunt,
 nedum sermonum stet honos et gratia uiuax.
 multa renascentur quae iam cecidere cadentque 70
 quae nunc sunt in honore uocabula, si uolet usus,
 quem penes arbitrium est et ius et norma loquendi.
 res gestae regumque ducumque et tristia bella
 quo scribi possent numero, monstrauit Homerus;
 uersibus inpariter iunctis querimonia primum, 75
 post etiam inclusa est uoti sententia compos;
 quis tamen exiguos elegos emisit auctor,
 grammatici certant et adhuc sub iudice lis est;
 Archilochum proprio rabies armauit iambo;
 hunc socci cepere pedem grandesque cothurni, 80
 alternis aptum sermonibus et popularis
 uincens strepitus et natum rebus agendis;
 Musa dedit fidibus diuos puerosque deorum
 et pugilem uictorem et equum certamine primum
 et iuuenum curas et libera uina referre: 85
 descriptas seruare uices operumque colores

cur ego si nequeo ignoroque poeta salutor?
 cur nescire pudens praue quam discere malo?
 uersibus exponi tragicis res comica non uolt;
 indignatur item priuatis ac prope socco 90
 dignis carminibus narrari cena Thyestae:
 singula quaeque locum teneant sortita decentem.
 interdum tamen et uocem comoedia tollit
 iratusque Chremes tumido delitigat ore;
 et tragicus plerumque dolet sermone pedestri, 95
 Telephus et Peleus cum pauper et exsul uterque
 proicit ampullas et sesquipedalia uerba,
 si curat cor spectantis tetigisse querella.

Tuesday

non satis est pulchra esse poemata: dulcia sunt
 et quocumque uolent animum auditoris agunt. 100
 ut ridentibus adrident, ita flentibus adflent
 humani uoltus. si uis me flere, dolendum est
 primum ipsi tibi: tum tua me infortunia laedent,
 Telephe uel Peleu; male si mandata loqueris,
 aut dormitabo aut ridebo. tristia maestum 105
 uoltum uerba decent, iratum plena minarum,
 ludentem lasciua, seuerum seria dictu.
 format enim natura prius nos intus ad omnem
 fortunarum habitum: iuuat aut inpellit ad iram
 aut ad humum maerore graui deducit et angit: 110
 post effert animi motus interprete lingua.
 si dicentis erunt fortunis absona dicta,
 Romani tollent equites peditesque cachinnum.
 intererit multum, Dauosne loquatur an heros,
 maturusne senex an adhuc florente iuuenta 115
 feruidus, et matrona potens an sedula nutrix,
 mercatorne uagus cultorne uirentis agelli,
 Colchus an Assyrius, Thebis nutritus an Argis.
 aut famam sequere aut sibi conuenientia finge
 scriptor. honoratum si forte reponis Achillem, 120
 inpiger, iracundus, inexorabilis, acer
 iura neget sibi nata, nihil non adroget armis.
 sit Medea ferox inuictaque, flebilis Ino,
 perfidus Ixion, Io uaga, tristis Orestes.
 siquid inexpertum scaenae conmittis et audes 125
 personam formare nouam, seruetur ad imum,
 qualis ab incepto processerit, et sibi constet.

difficile est proprie communia dicere, tuque
 rectius Iliacum carmen deducis in actus
 quam si proferres ignota indictaque primus: 130
 publica materies priuati iuris erit, si
 non circa uilem patulumque moraberis orbem
 nec uerbo uerbum curabis reddere fidus
 interpret nec desilies imitator in artum,
 unde pedem proferre pudor uetet aut operis lex, 135
 nec sic incipies, ut scriptor cyclicus olim:
 ‘fortunam Priami cantabo et nobile bellum.’
 quid dignum tanto feret hic promissor hiatu?
 parturient montes, nascetur ridiculus mus.
 quanto rectius hic, qui nil molitur inepte: 140
 ‘dic mihi, Musa, uirum, captae post tempora Troiae
 qui mores hominum multorum uidit et urbes.’
 non fumum ex fulgore, sed ex fumo dare lucem
 cogitat, ut speciosa dehinc miracula promat,
 Antiphaten Scyllamque et cum Cyclope Charybdim; 145
 nec reditum Diomedis ab interitu Meleagri
 nec gemino bellum Troianum orditur ab ouo:
 semper ad euentum festinat et in medias res
 non secus ac notas auditorem rapit et quae
 desperat tractata nitescere posse relinquit 150
 atque ita mentitur, sic ueris falsa remiscet,
 primo ne medium, medio ne discrepet imum.
 tu, quid ego et populus mecum desideret, audi,
 si plausoris eges aulaea manentis et usque
 sessuri, donec cantor ‘uos plaudite’ dicat. 155
 aetatis cuiusque notandi sunt tibi mores,
 mobilibusque decor naturis dandus et annis.
 reddere qui uoces iam scit puer et pede certo
 signat humum, gestit paribus concludere et iram
 colligit ac ponit temere et mutatur in horas. 160
 inerbis iuuenis, tandem custode remoto,
 gaudet equis canibusque et aprici gramine campi,
 cereus in uitium flecti, monitoribus asper,
 utilium tardus prouisor, prodigus aeris,
 sublimis cupidusque et amata relinquere pernix. 165
 conuersis studiis aetas animusque uirilil
 quaerit opes et amicitias, inseruit honori,
 conmisisse cauet quod mox mutare laboret.
 multa senem circumueniunt incommoda, uel quod
 quaerit et inuentis miser abstinet ac timet uti, 170
 uel quod res omnis timide gelideque ministrat,

dilator, spe longus, iners auidusque futuri,
difficilis, querulus, laudator temporis acti
se puero, castigator censorque minorum.
multa ferunt anni uenientes commoda secum, 175
multa recedentes adimunt: ne forte seniles
mandentur iuueni partes pueroque uiriles:
semper in adiunctis aeuoque morabitur aptis.
aut agitur res in scaenis aut acta refertur.
segnius inritant animos demissa per aurem 180
quam quae sunt oculis subiecta fidelibus et quae
ipse sibi tradit spectator: non tamen intus
digna geri promes in scaenam multaque tolles
ex oculis, quae mox narret facundia praesens:
ne pueros coram populo Medea trucidet 185
aut humana palam coquat exta nefarius Atreus
aut in auem Procne uertatur, Cadmus in anguem.
quodcumque ostendis mihi sic, incredulus odi.

Wednesday

neue minor neu sit quinto productior actu
fabula quae posci uolt et spectanda reponi. 190
nec deus intersit, nisi dignus uindice nodus
inciderit, nec quarta loqui persona laboret.
actoris partis chorus officiumque uirile
defendat, neu quid medios intercinat actus
quod non proposito conducat et haereat apte. 195
ille bonis faueatque et consilietur amice
et regat iratos et amet pacare tumentis,
ille dapes laudet mensae breuis, ille salubrem
iustitiam legesque et apertis otia portis,
ille tegat commissa deosque precetur et oret, 200
ut redeat miseris, abeat Fortuna superbis.
tibia non ut nunc orichalco uincta tubaeque
aemula, sed tenuis simplexque foramine pauco
adspirare et adesse choris erat utilis atque
nondum spissa nimis complere sedilia flatu; 205
quo sane populus numerabilis, utpote paruos,
et frugi castusque uerecundusque coibat.
postquam coepit agros extendere uictor et urbis
latior amplecti murus uinoque diurno
placari Genius festis inpune diebus, 210
accessit numerisque modisque licentia maior.
indoctus quid enim saperet liberque laborum

rusticus urbano confusus, turpis honesto?
 sic priscae motumque et luxuriam addidit arti
 tibicen traxitque uagus per pulpita uestem; 215
 sic etiam fidibus uoces creuere seueris,
 et tulit eloquium insolitum facundia praeceps
 utiliumque sagax rerum et diuina futuri
 sortilegis non discrepuit sententia Delphis.
 carmine qui tragico uilem certauit ob hircum, 220
 mox etiam agrestis satyros nudauit et asper
 incolumi grauitate iocum temptauit eo quod
 inlecebris erat et grata nouitate morandus
 spectator functusque sacris et potus et exlex.
 uerum ita risores, ita commendare dicacis 225
 conueniet satyros, ita uertere seria ludo,
 ne, quicumque deus, quicumque adhibebitur heros,
 regali conspectus in auro nuper et ostro,
 migret in obscuras humili sermone tabernas
 aut, dum uitat humum, nubis et inania captet. 230
 effutire leuis indigna tragoedia uersus,
 ut festis matrona moueri iussa diebus,
 intererit satyris paulum pudibunda proteruis.
 non ego inornata et dominantia nomina solum
 uerbaque, Pisones, satyrorum scriptor amabo 235
 nec sic enitar tragico differre colori,
 ut nihil intersit, Dauusne loquatur et audax
 Pythias, emuncto lucrata Simone talentum,
 an custos famulusque dei Silenus alumni.
 ex noto fictum carmen sequar, ut sibi quiuis 240
 speret idem, sudet multum frustraue labore
 ausus idem: tantum series iuncturaue pollet,
 tantum de medio sumptis accedit honoris.
 siluis deducti caueant me iudice Fauni,
 ne uelut innati triuiis ac paene forenses 245
 aut nimium teneris iuuenentur uersibus umquam
 aut imunda crepent ignominiosaue dicta.
 offenduntur enim, quibus est equus et pater et res,
 nec, siquid fricti ciceris probat et nucis emptor,
 aequis accipiunt animis donantue corona. 250
 syllaba longa breui subiecta uocatur iambus,
 pes citus: unde etiam trimetris ad crescere iussit
 nomen iambeis, cum senos redderet ictus,
 primus ad extremum similis sibi: non ita pridem,
 tardior ut paulo grauiorque ueniret ad auris, 255
 spondeos stabilis in iura paterna recepit

commodus et patiens, non ut de sede secunda
 cederet aut quarta socialiter. hic et in Acci
 nobilibus trimetris adparet rarus et Enni
 in scaenam missos cum magno pondere uersus 260
 aut operae celeris nimium curaue carentis
 aut ignoratae premit artis crimine turpi.
 non quiuis uidet inmodulata poemata iudex
 et data Romanis uenia est indigna poetis.
 idcircone uager scribamque licenter? an omnis 265
 uisuros peccata putem mea, tutus et intra
 spem ueniae cautus? uitai denique culpam,
 non laudem merui. uos exemplaria Graeca
 nocturna uersate manu, uersate diurna.
 at uestri proaui Plautinos et numeros et 270
 laudauere sales, nimium patienter utrumque,
 ne dicam stulte, mirati, si modo ego et uos
 scimus inurbanum lepido seponere dicto
 legitimumque sonum digitis callemus et aure.
 ignotum tragicae genus inuenisse Camenae 275
 dicitur et plaustri uexisse poemata Thespis,
 quae canerent agerentque peruncti faecibus ora.
 post hunc personae pallaeque repertor honestae
 Aeschylus et modicis instruit pulpita tignis
 et docuit magnumque loqui nitique cothurno. 280
 successit uetus his comoedia, non sine multa
 laude; sed in uitium libertas excidit et uim
 dignam lege regi: lex est accepta chorusque
 turpiter obticuit sublato iure nocendi.

Thursday

nil intemptatum nostri liquere poetae 285
 nec minimum meruere decus uestigia Graeca
 ausi deserere et celebrare domestica facta
 uel qui praetextas uel qui docuere togatas.
 nec uirtute foret clarisue potentius armis
 quam lingua Latium, si non offenderet unum 290
 quemque poetarum limae labor et mora. uos, o
 Pompilius sanguis, carmen reprehendite, quod non
 multa dies et multa litura coercuit atque
 praeseptum deciens non castigauit ad unguem.
 ingenium misera quia fortunatius arte 295
 credit et excludit sanos Helicone poetas
 Democritus, bona pars non unguis ponere curat,

non barbam, secreta petit loca, balnea uitat.
 nanciscetur enim pretium nomenque poetae,
 si tribus Anticyris caput insanabile numquam 300
 tonsori Licino commiserit. o ego laeuus,
 qui purgor bilem sub uerni temporis horam.
 non alius faceret meliora poemata; uerum
 nil tanti est. ergo fungar uice cotis, acutum
 reddere quae ferrum ualet exsors ipsa secandi; 305
 munus et officium, nil scribens ipse, docebo,
 unde parentur opes, quid alat formetque poetam,
 quid deceat, quid non, quo uirtus, quo ferat error.
 scribendi recte sapere est et principium et fons.
 rem tibi Socraticae poterunt ostendere chartae 310
 uerbaque prouisam rem non inuita sequentur.
 qui didicit, patriae quid debeat et quid amicis,
 quo sit amore parens, quo frater amandus et hospes,
 quod sit conscripti, quod iudicis officium, quae
 partes in bellum missi ducis, ille profecto 315
 reddere personae scit conuenientia cuique.
 respicere exemplar uitae morumque iubebo
 doctum imitatore et uiuas hinc ducere uoces.
 interdum speciosa locis morataque recte
 fabula nullius ueneris, sine pondere et arte, 320
 ualdius oblectat populum meliusque moratur
 quam uersus inopes rerum nugaeque canorae.
 Grais ingenium, Grais dedit ore rotundo
 Musa loqui, praeter laudem nullius auaris.
 Romani pueri longis rationibus assem 325
 discunt in partis centum diducere. ‘dicat
 filius Albini: si de quincunce remota est
 uncia, quid superat? poteris dixisse.’ ‘triens.’ ‘eu,
 rem poteris seruare tuam. redit uncia, quid fit?’
 ‘semis.’ an, haec animos aerugo et cura peculi 330
 cum semel imbuerit, speremus carmina fingi
 posse linenda cedro et leui seruanda cupresso?
 aut prodesse uolunt aut delectare poetae
 aut simul et iucunda et idonea dicere uitae.
 quidquid praecipies, esto breuis, ut cito dicta 335
 percipiant animi dociles teneantque fideles:
 omne superuacuum pleno de pectore manat.
 ficta uoluptatis causa sint proxima ueris:
 ne quodcumque uolet poscat sibi fabula credi
 neu pransae Lamiae uiuum puerum extrahat aluo. 340
 centuriae seniorum agitant expertia frugis,

celsi praetereunt austera poemata Ramnes:
 omne tulit punctum, qui miscuit utile dulci
 lectorem delectando pariterque monendo.
 hic meret aera liber Sosiis, hic et mare transit 345
 et longum noto scriptori prorogat aeuum.
 sunt delicta tamen, quibus ignouisse uelimus:
 nam neque chorda sonum reddit quem uolt manus et mens,
 poscentique grauem persaepe remittit acutum,
 nec semper feriet quodcumque minabitur arcus. 350
 uerum ubi plura nitent in carmine, non ego paucis
 offender maculis, quas aut incuria fudit
 aut humana parum cauit natura. quid ergo est?
 ut scriptor si peccat idem librarius usque,
 quamuis est monitus, uenia caret, et citharoedus 355
 ridetur, chorda qui semper oberrat eadem,
 sic mihi, qui multum cessat, fit Choerilus ille,
 quem bis terue bonum cum risu miror; et idem
 indignor, quandoque bonus dormitat Homerus;
 uerum operi longo fas est obrepere somnum. 360
 ut pictura poesis: erit quae, si propius stes,
 te capiat magis, et quaedam, si longius abstes;
 haec amat obscurum, uolet haec sub luce uideri,
 iudicis argutum quae non formidat acumen;
 haec placuit semel, haec deciens repetita placebit. 365
 o maior iuuenum, quamuis et uoce paterna
 fingeris ad rectum et per te sapis, hoc tibi dictum
 tolle memor, certis medium et tolerabile rebus
 recte concedi: consultus iuris et actor
 causarum mediocris abest uirtute diserti 370
 Messallae nec scit quantum Cascellius Aulus,
 sed tamen in pretio est: mediocribus esse poetis
 non homines, non di, non concessere columnae.
 ut gratas inter mensas symphonia discors
 et crassum unguentum et Sardo cum melle papauer 375
 offendunt, poterat duci quia cena sine istis:
 sic animis natum inuentumque poema iuuandis,
 si paulum summo decessit, uergit ad imum.
 ludere qui nescit, campestribus abstinet armis
 indoctusque pilae disciue trochiue quiescit, 380
 ne spissae risum tollant inpune coronae:
 qui nescit uersus, tamen audet fingere. quidni?
 liber et ingenuus, praesertim census equestrem
 summam nummorum uitioque remotus ab omni.
 tu nihil inuita dices faciesue Minerua: 385

id tibi iudicium est, ea mens. siquid tamen olim
scripseris, in Maeci descendat iudicis auris
et patris et nostras nonumque prematur in annum
membranis intus positis: delere licebit,
quod non edideris, nescit uox missa reuerti. 390

Friday

siluestris homines sacer interpresque deorum
caedibus et uictu foedo deterruit Orpheus,
dictus ob hoc lenire tigres rabidosque leones;
dictus et Amphion, Thebanae conditor urbis,
saxa mouere sono testudinis et prece blanda 395
ducere quo uellet. fuit haec sapientia quondam,
publica priuatis secernere, sacra profanis,
concubitu prohibere uago, dare iura maritis,
oppida moliri, leges incidere ligno.
sic honor et nomen diuinis uatibus atque 400
carminibus uenit. post hos insignis Homerus
Tyrtaeusque mares animos in Martia bella
uersibus exacuit; dictae per carmina sortes
et uitae monstrata uia est et gratia regum
Pieriis temptata modis ludusque repertus 405
et longorum operum finis: ne forte pudori
sit tibi Musa lyrae sollers et cantor Apollo.
natura fieret laudabile carmen an arte,
quaesitum est: ego nec studium sine diuite uena
nec rude quid prosit uideo ingenium: alterius sic 410
altera poscit opem res et coniurat amice.
qui studet optatam cursu contingere metam,
multa tulit fecitque puer, sudauit et alsit,
abstinuit uenere et uino; qui Pythia cantat
tibicen, didicit prius extimuitque magistrum. 415
nunc satis est dixisse 'ego mira poemata pango;
occupet extremum scabies; mihi turpe relinqui est
et quod non didici sane nescire fateri'.
ut praeco, ad merces turbam qui cogit emendas,
adsentatores iubet ad lucrum ire poeta 420
diues agris, diues positus in fenore nummis.
si uero est, unctum qui recte ponere possit
et spondere leui pro paupere et eripere artis
litibus inplicitum, mirabor, si sciet inter-
noscere mendacem uerumque beatus amicum. 425
tu seu donaris seu quid donare uoles cui,

nolito ad uersus tibi factos ducere plenum
 laetitiae; clamabit enim ‘pulchre, bene, recte’,
 pallescet, super his etiam stillabit amicis
 ex oculis rorem, saliet, tundet pede terram. 430
 ut, qui conducti plorant in funere, dicunt
 et faciunt prope plura dolentibus ex animo, sic
 derisor uero plus laudatore mouetur.
 reges dicuntur multis urgere culillis
 et torquere mero, quem perspexisse laborent 435
 an sit amicitia dignus; si carmina condes,
 numquam te fallent animi sub uulpe latentes.
 Quintilio siquid recitares, ‘corrigere sodes
 hoc’ aiebat ‘et hoc’. melius te posse negares
 bis terque expertum frustra: delere iubebat 440
 et male tornatos incudi reddere uersus.
 si defendere delictum quam uertere malles,
 nullum ultra uerbum aut operam insumebat inanem,
 quin sine riali teque et tua solus amares.
 uir bonus et prudens uersus reprehendet inertis, 445
 culpabit duros, incomptis adlinet atrum
 transuerso calamo signum, ambitiosa recidet
 ornamenta, parum claris lucem dare coget,
 arguet ambigue dictum, mutanda notabit:
 fiet Aristarchus; non dicet ‘cur ego amicum 450
 offendam in nugis?’ hae nugae seria ducent
 in mala derisum semel exceptumque sinistre.
 ut mala quem scabies aut morbus regius urget
 aut fanaticus error et iracunda Diana,
 uesanum tetigisse timent fugiuntque poetam 455
 qui sapiunt, agitant pueri incautique sequuntur.
 hic, dum sublimis uersus ructatur et errat,
 si ueluti merulis intentus decidit auceps
 in puteum foueamue, licet ‘succurrite’ longum
 clamet, ‘io ciues’, non sit qui tollere curet. 460
 si curet quis opem ferre et demittere funem,
 ‘qui scis, an prudens huc se deiecerit atque
 seruari nolit?’ dicam Siculique poetae
 narrabo interitum. ‘deus immortalis haberi
 dum cupit Empedocles, ardentem frigidus Aetnam 465
 insiluit. sit ius liceatque perire poetis:
 inuitum qui seruat, idem facit occidenti.
 nec semel hoc fecit nec, si retractus erit, iam
 fiet homo et ponet famosae mortis amorem.
 nec satis adparet, cur uersus factitet, utrum 470

minxerit in patrios cineres an triste bidental
mouerit incestus: certe furit ac uelut ursus,
obiectos caeuae ualuit si frangere clatros,
indoctum doctumque fugat recitator acerbus;
quem uero arripuit, tenet occiditque legendo, 475
non missura cutem nisi plena cruoris hirudo.’